

Europa Batuko asilo-sistemaren oinarriak krisian daude. Nahiz eta arazoak eta ajeak aspaldikoak izan, gaur egungo errefuxiatuen krisiarekin, argiago ikusten da kontradikzioen sakotasuna.

Europa Batuak ez du asilo-sistema bateratu bat, nahiz eta arau batzuk amankomunak izan. Arautegi komunitarioekin batera, Estatu bakoitzak bere lege eta arautegi propioak gordetzen ditu, eta beraien arteko kontraesanak, erabakietan, epeetan, babes-sisteman eta abarretan, ugariak dira, egunero ikusten ari garen bezala.

Bestalde, amankomuna den arautegiak berak, arazo larriak sortzen ditu, batez ere jendea asilo-eskaerak Dublín III sistemaren bitartez egitera derrigortzen duenean, hau da, lehenengo zapaltzen duten estatuan edo hatz-aztarnak hartzen dizkieten lehenengo estatuan asilo-eskaera egitera behartuz eta bertan itxarotera, estatu horrek erabakia hartu arte. Dublin III sistema ez dator bat Giza-Eskubideen Aldarrikapenaren 14.1 atalarekin: *Pertsekuzioa denean, pertsona orok du eskubideaa beste herrietan babesa bilatu eta hura izateko*. Asiloa eskatzea pertsonen eskubide bat da, norberarena, eta Europa Batuko estatuak kontutan hartu beharko lituzkete pertsonen nahiak. Ezin dituzte gaizki tratatuko dituzten leku batean, Hungarian adibidez, asiloa eskatzera behartu eta bertan erabakiaren zain egotera.

Neurri batean, Europa Batuak babestu egiten du. Hori ezin da ukatu. Baina, eta hau ere uka ezina da, ez du behar adina babesten, eta ez ditu asilo-eskaleak, errefuxiatu potentzialak, babes ordezkatzaila jasotzeko eskubidea duten milaka eta milaka pertsonak, behar den moduan tratatzen. Ez dio begi aurrean dugun krisi humanitarioari behar den moduan aurre egiten. Eta ez ditu bere betebeharrak legalak betetzen. Europa Batuko estatu guztiak dira 1951ko Genebako Hitzarmenaren eta 1967ko Nueva Yorkeko Protokoloaren sinatzaileak, eta sinatzen dena betetzeko dago, ez bakarrik norberaren aurpegia garbitzeko.

Europa barruan, estatuen arteko mugetan eraikitzen ari diren hesiak, neurri handi batean frakaso humanitario eta legal baten adierazle garbiak dira. Europa Batuak gauza onak ditu, baina, baita ere, aurpegi ilun asko. Nahiz eta politikari batzuk hala sinetsi, ez da hortik zehar ongia zabaltzen joaten den zaldun bat. Hor daude milaka eta milaka hildako Europako mugetan, milaka eta milaka iheslari batetik bestera bueltaka, kontrakoa erakusteko.

Pertsonen behartutako lekualdaketak estrukturalak dira gure mundu globalizatu honetan, eta ezin zaie gogorkeriarekin eta neurri murriztzaileekin aurre egin. Iaz, 2014an, 60 miloi pertsona zeuden desplazatuta munduan. Hauetatik %10, 6 miloi, desplazamendu iraunkorrean zeuden, hau da, bost urte baino gehiago zeramaten desplazatuta. Sirian, 11 miloi pertsona daude desplazatuta, eta haietatik 4,5 miloi Siriatik kanpo. Eta pertsona horiek, eta beste askok, Afganistanekoak, Eritreakoak eta beste leku batzuetakoak, babes internazionala, babes ordezkatzaila, asiloa eskatzeko eskubidea dute. Eta arazo honi ezin zaio hesiak eraikiz edo Sofia Operazioaren bitartez, barku militarrek Mediterraneoan zabalduz, aurre egin.

Beste neurri batzuk dira beharrezkoak: Dublín III arautegia berraztertu egin behar da; Europa Batuan, Ajentzia edo Agintaritza berezi bat egon beharko litzateke asiloaren gaiak harduratzeko; indarrezko konfliktoak dauden lekuetatik datorren jendeari ezin zaie transito-bisadoa eskatu; indartu egin behar dira asiloa eskatzeko bide legalak, enbaxadetan eta kontsulatuetan asiloa eskatzeko bideak zabalduz; bisado humanitarioak eskatzeko bideak zabaldu egin behar dira; pasagune edo korridore humanitarioak zabaldu larrialdi humanitarioen aurrean; berriz asentatzeko programak indartu, banaketak modu zuzen eta solidarioan eginez, benetazko asilo-sistema europar batean oinarrituz.